

VŠETCI MÁME TAJOMSTVÁ,
O KTORÝCH NEHOVORÍME

Posledná
vec, čo mi
povedal

LAURA DAVEOVÁ

EDÍCIA
MIMO ZÁKONA

*Poslednā
vec, čo mi
povedal*

*Posledná
vec, čo mi
povedal*

LAURA DAVEOVÁ

TATRAN

Z anglického originálu Laura Dave: LAST THING HE TOLD ME,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve Simon & Schuster, New York 2021,
preložila Linda Magáthová.
Vyšlo vo Vydavateľstve TATRAN, Bratislava 2021 ako 5297. publikácia
a 32. zväzok edície Mimo zákona.
Vydanie I.
Prebal a väzbu navrhol Peter Zentko.
Zodpovedná redaktorka Katarína Vilhanová
Jazykové redaktorky Zlata Sršňová, Ivana Fábryová
Technická redaktorka Eva Zdražilová
Sadzba RS servis, Bratislava
Vytlačil FINIDR, s.r.o., Český Těšín.

www.slovtatran.sk

:: knihy pre **hodnotnejší** život

All rights reserved.

Copyright © 2021 by Laura Dave
Translation © Linda Magáthová 2021
Slovak edition © Vydavateľstvo TATRAN 2021

ISBN 978-80-222-1248-9

*Joshovi a Jacobovi,
mojim najsladším zázrakom,
a
Rochelle a Andrewovi Daveovcom
úplne za všetko*

(podme povedal
ale nie pridaleko povedala
čo znamená pridaleko opýtal sa
tam kde si ty povedala)

e. e. cummings

Prológ

Owen si ma často doberal pre to, ako stále všetko strácam a ako som svojím spôsobom povýšila strácanie vecí na istú formu umenia. Slnéčné okuliare, kľúče, palčiaky, bejzbalové pátky, známky, fotoaparáty, mobility, fľaše koly, perá, šnúrky do topánok. Ponožky. Žiarivky. Zásobníky na ľad. Až tak sa nemýlil. Naozaj som mala sklón ukladať veci na nesprávne miesta. Rozptylovať sa. Zabúdať.

Na našom druhom rande som stratila kontrolný lístok z garáže, kde sme parkovali počas večere. Obaja sme šli vlastným autom. Owen o tom neskôr žartoval – veľmi rád sa smial z toho, ako som nástojila, že na naše druhé rande budem šoférovať ja. Ufahoval si z toho ešte aj počas našej svadobnej noci. Ja som žartovala o tom, ako ma v ten večer griloval, kládol nespočetné otázky o mojej minulosti – o mužoch, ktorých som opustila, o mužoch, ktorí sa rozišli so mnou.

Nazýval ich bývalými potenciálnymi chlapcami. Pripil si na nich a povedal, že nech už sú kdekoľvek, je im vďačný, že neboli tými pravými, takže teraz oproti mne môže sedieť práve on.

Veď ma sotva poznáš, namietla som.

Usmial sa. *Ale nemám ten pocit, ty áno?*

Nemýlil sa. Zdalo sa, že to, čo medzi nami prúdi, je ohromujúce už od samého začiatku. Nazdávam sa, že práve preto som bola nesústreďená. A preto som stratila ten kontrolný lístok.

Parkovali sme v garáži hotela Ritz-Carlton v centre San Francisca. Obsluha parkoviska zakričala, že na tom nezáleží, ak budem tvrdiť, že som tam bola len na večeri.

Pokuta za stratený parkovací lístok bola sto dolárov. „Mohli ste si tu auto nechávať celé týždne,“ povedala obsluha parkoviska. „Odkiaľ viem, že sa nesnažíte podvádzať? Sto dolárov plus daň za každý stra-

tený lístok. Prečítajte si upozornenie.“ Sto dolárov plus daň za cestu domov.

„Si si istá, že sa stratil?“ spýtal sa ma Owen. Ale usmieval sa pri tom, akoby to bola najlepšia novinka, akú sa o mne za celý večer dozvedel.

Bola som si istá. Rozhodne som prehládala každý centimeter svojho požičaného Volva aj Owenovho športiaaka (hoci som v ňom predtým nebola), aj toho sivého, nemožného poschodia parkoviska. Žiadny lístok. Nikde.

Týždeň po tom, čo Owen zmizol, sa mi snívalo, že stál na tom parkovacom mieste. Mal ten istý oblek – a rovnaký šarmantný úsmev. V tom sne si sťahoval z prsta obrúčku.

Pozri, Hannah, povedal. Teraz si stratila aj mňa.

Prvá časť

Nemám veľa trpezlivosti s vedcami, ktorí vezmú drevenú dosku, vyhľadajú jej najtenšiu časť a vyvrtajú veľa dier tam, kde sa vrta jednoducho.

Albert Einstein

Ak otvárate dvere cudzincom...

V televízii to vidíme v jednom kuse. Ktosi zaklope na dvere. Osoba na druhej strane čaká, aby vám povedala novinku, ktorá všetko zmení. V televízii je to zvyčajne policajný kaplán alebo hasič, možno uniformovaný príslušník ozbrojených síl. No keď otvorím dvere ja – vtedy, keď som sa dozvedela, že sa pre mňa práve všetko zmení – poslom správ nie je policajt ani federálny vyšetrovateľ v naškrobených nohaviciach. Je to dvanásťročné dievča vo futbalovom drese. S chráničmi na kolenách a ostatnou výbavou.

„Pani Michaelsová?“ spýta sa.

Zaváham, kým odpoviem – čo sa mi často stáva pri otázke, či som to naozaj ja. Som aj nie som. Nezmenila som si meno. Tridsaťosem rokov pred tým, než som stretla Owena, som bola Hannah Hallová a nevidela som dôvod, prečo by som sa potom mala stať niekým iným. S Owenom sme boli manželia niečo vyše roka a za ten čas som si zvykla ľudí neopravovať. Lebo v skutočnosti chceli vedieť, či som Owenova manželka.

A iste to chce vedieť aj toto dvanásťročné dievča, čo ma zároveň vedie k vysvetleniu, ako si môžem byť taká istá, že má dvanásť rokov, hoci som väčšinu života ľudí vnímala len v dvoch širokých kategóriách: dieťa a dospelý. Táto zmena je výsledkom posledného roka a pol, zásluhou dcéry môjho manžela Bailey, ktorá je v neuveriteľne nevlúdnom veku šesťnásť rokov. Je to dôsledok mojej chyby, ktorej som sa dopustila, keď som prvý raz stretla uzavretú Bailey a povedala som jej, že vyzerá mladšia, než je v skutočnosti. Bola to najhoršia vec, akú som mohla urobiť.

Vlastne druhá najhoršia. Najhoršia bol pravdepodobne môj pokus vylepšiť to vtípom o tom, ako by som si priala, aby mi hádali nižší vek.

Bailey ma odvtedy sotva znášala, hoci teraz už viem, že pri šestnásť-ročnej sa nemám snažiť rozprávať vtipy akéhokoľvek druhu. Alebo sa vôbec pokúšať rozprávať príliš veľa.

Ale vráťme sa k mojej dvanásťročnej priateľke pri dverách, prešľapujúcej z jednej špinavej kopačky na druhú.

„Pán Michaels chcel, aby som vám dala toto,“ vraví.

Natiahne ruku a v dlani má kus zloženého žltého papiera. Na prednej strane je Owenovým písmom napísané *HANNAH*.

Vezmem si zložený lístok, dívam sa na ňu. „Pardon. Niečo mi uniká. Si Baileina kamarátka?“

„Kto je Bailey?“

Nečakala som, že odpoveď bude áno. Medzi dvanásť- a šestnásťročnými týždňami je priepastný rozdiel. Nedokážem si to spojiť. Prečo mi Owen jednoducho nezavolať? Prečo do toho ťahá toto dievča? Môj prvý tip by bol, že sa niečo stalo Bailey a Owen sa nedokázal uvoľniť z práce. Lenže Bailey je doma, vyhába sa mi ako zvyčajne a jej ohlušujúca hudba (dnešný výber: *Krásna: Muzikál o Carole Kingovej*) hrá do kola ako pripomienka, že v jej izbe nie som vítaná, a duní až na prízemie.

„Prepáč, trochu nerozumiem... kde si ho videla?“

„Prebehol okolo mňa na chodbe,“ odvetí.

Minútu premýšľam, že asi myslí našu chodbu, priestor priamo za nami. Lenže to nemá zmysel. Žijeme v plávajúcom dome v zátok, v hausbóte, ako sa to bežne nazýva, a tu v Sausalite dokonca tvoria komunitu. Štyristo. Tu sú ako plávajúce domy – celé presklené, s výhľadmi. Náš chodník je prístavisko, naša chodba je obývačka.

„Takže pána Michaela si stretla v škole?“

„To som práve vravela.“ Venovala mi začudovaný pohľad: *A kde inde?* „Ja a moja kamoška Claire sme práve šli na tréning, keď nás požiadal, aby sme vám odovzdali toto. Povedala som, že môžem až po tréningu, a on na to, že dobre. Dal nám vašu adresu.“

Ukáže druhý kúsok papiera ako dôkaz.

„Okrem toho nám dal dvadsať dolárov,“ dodá.

Tie peniaze už neukáže. Možno si myslí, že budem chcieť, aby ich vrátila.

„Mal pokazený telefón či čo a nemohol sa s vami spojiť. Neviem. Skoro ani nepribrzdil.“

„No... on ti povedal, že má pokazený telefón?“

„Ako inak by som to vedela?“

Potom jej zazvoní telefón – alebo si aspoň myslím, že je to telefón, až kým to nezodvihne z pása a vidím, že to vyzerá ako supermoderný pager. Že by sa pagery vrátili do módy?

Tóny z hry o Carole Kingovej. Supermoderné pagery. Zrejme ďalší dôvod, prečo so mnou Bailey nemá trpezlivosť. O svete tínedžerov neviem absolútne nič.

Dievča zaťuká na svoj prístroj, Owena a svoju misiu za dvadsať dolárov už hádže za hlavu. Nechce sa mi ju pustiť, stále nerozumiem, čo sa tu deje. Možno to má byť nejaký čudný vtip. Možno si Owen myslí, že to je vtipné. Ja si to nemyslím. V každom prípade, aspoň zatiaľ nie.

„Majte sa,“ pozdraví.

Pomaly odchádza, mieri do dokov. Sledujem ju, ako sa čoraz viac zmenšuje, nad zálivom klesá slnko, cestu jej osvetľuje hĺstka večerných hviezd.

Potom vyjdem von aj ja. Spoločice očakávam, že Owen (môj rozkošný a pochabý Owen) vyskočí z bočnej strany doku, za ním sa bude chichotať zvyšok jeho futbalového družstva a všetci sa budú smiať zo žartíka, ktorý podľa všetkého nechápem. Ale on tam nie je. Nie je tam nikto.

Takže zatvorím vchodové dvere. Pozriem sa na kústik žltého papiera, ktorý mám stále zložený na dlani. Zatiaľ som ho neotvorila.

V tom tichu mi dochádza, ako veľmi ho nechcem otvoriť. Nechcem vedieť, čo tam je napísané. Jedna moja časť si túži uchovať túto poslednú chvíľu – túto chvíľu, v ktorej ešte môžete veriť, že ide o vtip, o chybu, o veľké nič; chvíľu pred tým, než viete s istotou, že sa začalo niečo, čo už nedokážete zastaviť.

Roztvorím papier.

Owenova poznámka je krátka. Jeden riadok, hádanka sama osebe.
Ochráň ju.

Greeneova ulica pred tým, než bola Greeneovou

Owena som spoznala pred niečo vyše dvomi rokmi.

Vtedy som ešte žila v New Yorku. Bývala som tritisíc míľ od Sausalita, malého mesta v Severnej Kalifornii, ktoré teraz nazývam domovom. Sausalito leží na druhej strane Golden Gate ako San Francisco, ale je to úplne iný svet ako mestský život. Tichý, očarujúci. Ospalý. Na tomto mieste sú Owen a Bailey doma už viac ako desaťročie. Je to tiež úplný protipól môjho predošlého života, ktorý ma držal priamo na Manhatane, v podkrovnom byte s výhľadom na Greeneovu ulicu vo štvrti SoHo – v malom priestore s astronomickým nájomným, o ktorom som si nikdy poriadne nemyslela, že si ho môžem dovoliť. Používala som ho ako dielňu aj priestor na výstavu svojich prác.

Sústružím drevo. Živím sa tým. Ľudia sa zvyčajne zatvária zvláštne, keď im poviem, že toto je moja práca (nech sa ju snažím opísať akokoľvek), lebo sa im v mysli vynoria obrázky z hodín pracovnej výchovy na strednej škole. Lenže sústružníčka je o niečo viac a čosi úplne iné. Zvyčajne to opisujem ako sochárstvo, ale namiesto tvarovania hliny tvarujem drevo.

K tejto profesii som sa dostala prirodzene. Sústružníkom bol môj starý otec – a keď sme pri tom, bol vynikajúci – a jeho práca bola stredobodom môjho života, odkedy si pamätám. On bol stredobodom môjho života, pokiaľ mi len pamäť siaha, keďže ma vychovával prevažne sám.

Môj otec Jack a moja matka Carole (ktorá mala radšej, keď som ju oslovovala Carole) nejavili bohvieaký záujem o akúkoľvek výchovu detí. Z veľkej časti nemali záujem o nič okrem fotografickej kariéry môjho otca. Starý otec moju matku povzbudzoval, aby sa premočila a venovala sa mi, keď som bola malá, ale svojho otca, ktorý cestoval za prácou

dvestoosemdesiat dní v roku, som sotva poznala. A keď už aj mal voľno, utiahol sa na rodinný ranč v Sewanne v štáte Tennessee namiesto toho, aby šoféroval dve hodiny do domu môjho starého otca vo Frankline a trávil čas so mnou. Krátko po mojich šiestych narodeninách, keď otec opustil matku kvôli svojej asistentke – žene zvanej Gwendolyn, ktorá mala skoro dvadsaťjeden rokov –, domov prestala chodiť aj mama. Prenasledovala môjho otca dovtedy, kým ju neprijal spať. Potom ma natrvalo nechala so starým otcom.

Ak to aj znie ako doják, nie je to tak. Samozrejme, nie je ideálne, keď vám matka úplne zmizne. Určite pre mňa nebolo príjemné prijať túto voľbu. Ale pri spätnom pohľade si myslím, že matka mi tým, ako odišla – bez ospravedlnenia, bez zaváhania – urobila láskavosť. Aspoň mi to dala jasne najavo: neexistuje nič, čo som mohla urobiť, aby zostala.

Na druhej strane, vďaka jej odchodu som bola šťastnejšia. Starý otec bol vyrovnaný a láskavý, každý deň mi pripravil večeru a čakal, kým dojem, potom vyhlásil, že je čas ísť do postele, a pred tým, ako sme sa uložili spať, mi čítal príbehy. A vždy mi dovoľil sledovať ho pri práci.

Zbožňovala som pozorovať ho, keď pracoval. Zakaždým začal ne-skutočne obrovským kusom dreva, pohyboval ním po sústruhu, premieňal ho na niečo zázračné. Alebo, ak to bolo menej než zázračné, vymýšľal, ako začať odznova.

To bola asi moja najobľúbenejšia časť jeho práce, keď som ho sledovala, ako rozhodil rukami a povedal: „*No, toto musíme urobiť inak, však?*“ Potom sa pustil do hľadania nového spôsobu, ako zhmotniť svoj zámer. Predpokladám, že hocikaký psychológ, ktorý za niečo stojí, by mi povedal, že toto mi muselo dodať nádej – že som si musela myslieť, že starý otec mi pomôže urobiť to isté u seba. Z začať odznova.

Domnievam sa však, že som sa upokojovala presne naopak, ak vôbec. Prizeranie sa na prácu starého otca ma naučilo, že nie všetko je premenlivé. Existujú určité veci, ku ktorým pristupujete z rôznych uhlov, ale nikdy ich nenecháte tak. Urobili ste prácu, ktorá bola potrebná, nech vás už dostala kamkoľvek.

Nikdy som neočakávala, že budem mať úspech v sústružení – ani v mojom prechode odeň k výrobe nábytku. Spolovice som bola presvedčená, že sa tým neužívím. Starý otec si k svojmu príjmu pravidelne privyrábal prácami v stavebníctve. No už na začiatku, keď sa jeden z mojich pôsobivejších jedáľenských stolov objavil v časopise *Architect-*